

FEC-nieuwsflits nr. 2 van 26.11.2003

Scheiding der geesten over de dienstencheques.

Op 10 oktober 2003 bereikte de regering een akkoord over de dienstencheques. De dienstencheques (kostprijs 25 miljoen euro) zouden goed zijn voor 25.000 extra banen tegen eind 2005. De Werkgelegenheidsconferentie creëerde 60.000 ‘papieren’ jobs. Van die 60.000 jobs worden er amper 18.000 in het ‘echte’ economische circuit gerealiseerd. De rest zijn door de overheid gesubsidieerde jobs in de sociale economie (12.000 jobs), de socio-profitsector (5.000 jobs) en het dienstencheques-stelsel (25.000). Om aan de regeringsbelofte van 200.000 banen te kunnen voldoen moeten men nog op zoek naar 140.000 banen. Zij rekenen hiervoor enkel op een vlug herstel van de economische groei. Met de “soepeler en eenvoudiger” dienstencheque kan een particulier een bepaalde dienst (bijvoorbeeld huishoudhulp) tegen een verlaagd tarief betalen. In het verleden waren de gewesten verantwoordelijk voor het financieren ervan; de banenconferentie besliste om het vereenvoudigde stelsel volledig federaal te financieren.

Vlaanderen kiest voor flexibele jobs... De Vlaamse regering kreeg de toezegging dat de privé-sector zou worden toegelaten tot het systeem. Eerdere samenwerking tussen de Vlaamse overheid en de uitzendsector bleek immers succesvol: de sector is goed voor 30 procent van de banen die in het systeem van de dienstencheques gerealiseerd worden. De fanatieke Waalse socialistische vakbond FGTB kantte zich na de afloop van de banenconferentie echter tegen de gemaakte afspraken en liet weten de “*Vlaamse beleidslogica*” niet te zien zitten. Enkele dagen geleden zette ook de Parti Socialiste het dienstenchequesstelsel - één van de kernpunten van de banenconferentie - op de helling. De PS vindt dat de uitzendsector niet mag deelnemen. “*De overheid mag niet investeren in hamburgerjobs, kleine jobs van enkele uren. Het moeten fatsoenlijke jobs zijn, geen jobs waarmee je enkel het einde van de maand kunt overleven,*” zegt PS-woordvoester Coppenolle (De Morgen, 22 november). Volgens de PS hebben uitzendkantoren geen aandacht voor de continuïteit van de dienstverlening.

... maar Wallonië wil geen uitbesteding van het dienstbetoon. In een opiniestuk in De Tijd (25 november) raakt Jan Denys, *manager public relations* bij Randstad, de kern van het Waalse verzet aan: “*Private spelers passen niet in het machtsdenken van de partij. De PS droomt van eigen non-profitinstellingen waar de partij de eigen mannetjes en vrouwtjes kan plaatsen. En dat betekent weer zoveel jobs gecreëerd. Zodra deze structuur er is, kan het politieke cliëntelisme volop spelen. Het zijn dan de lokale mandatarissen die bepalen wie met de dienstencheques aan de slag kan en wie er een beroep kan op doen*”. Eerder verklaarde minister van Binnenlandse Zaken Patrick Dewael reeds: “*Tijdens de onderhandelingen met de PS heb je soms de indruk dat de uitkeringseconomie een doel op zich is.*” (De Morgen, 04 juli)

Het Vlaams Blok voorspelde het reeds! Het Vlaams Blok stelde het al: de Werkgelegenheidsconferentie, een Belgisch initiatief, hield geen rekening met de verschillende situaties in Vlaanderen en Wallonië. Het leek dan ook zeer onwaarschijnlijk dat de doelstellingen zouden worden gehaald. De discussie over het dienstenchequesstelsel bewijst opnieuw de scheiding der geesten tussen het Noorden en het Zuiden van het land. De PS-staat zweert bij het overheidsinitiatief en staat doelmatige oplossingen in de weg. De polemiek binnen de federale regering toont nogmaals de absolute noodzaak van de onmiddellijke regionalisering van het tewerkstellingsbeleid aan, sinds jaren een standpunt van het Vlaams Blok.

De paarse oplossing: regionalisering à la carte. Het nieuwe compromisvoorstel is niets meer dan een communautaire evenwichtsoefening: er komt een federaal kader dat de gewesten verder mogen invullen. De

werknemers moeten afhankelijk van hun statuut na 3 of 6 maanden een contract van onbepaalde duur krijgen, bepaalt het akkoord. De regeling is bovendien niet definitief: over een half jaar komt er een evaluatie met mogelijkheid tot aanpassingen. Het is maar de vraag in welke mate er niet zal geschoven worden met de kostprijs van de cheques voor de burgers vermits de overheid voor $\frac{3}{4}$ opdraait. Een overzicht van de federale en gewestelijke bevoegdheden (De Standaard, 27 november, *Federale dienstencheques niet in alle regio's gelijk*):

Federaal:

- de basisonderdelen van het systeem: toekomstige dienstenondernemingen krijgen hun erkenning van de federale overheid;
- de financiering: voor volgend jaar is 91 miljoen euro ingeschreven, het bedrag loopt op tot 354 miljoen euro in 2007. Door de terugverdieneffecten zouden de werkelijke kosten in 2007 beperkt blijven tot 163 miljoen;
- het gebruik van de cheques door de burgers (prijs blijft 6,2 euro, de federale overheid past het verschil, 19,47 euro, bij);
- de loon- en arbeidsvoorwaarden. Een en ander moet nog worden uitgeklaard door het ministerie van Arbeid en de sociale partners.

Werklozen die zes maanden hebben megedraaid moeten een contract van onbepaalde duur aangeboden krijgen, voor minstens een halftijdse job. Voor vroegere zwartwerkers moet er al na drie maanden een contract van onbepaalde duur komen, maar dat kan voor minder zijn dan een halftijdse baan. De regeling is blijkbaar op maat gesneden van de structurele sociale fraude in Wallonië vermits zwartwerk in feite wordt *beloond*. Hoe de rechtszekerheid van 'spijtoptanten' wordt gewaarborgd is onduidelijk.

Gewesten:

- de vrijheid om de dienstencheques voor andere activiteiten dan huishoudhulp te gebruiken, bijvoorbeeld voor kinderopvang;
- in afspraak met de federale overheid kan worden beslist om de voorwaarden te wijzigen waaraan de arbeidscontracten voor huishoudjobs moeten voldoen. Concreet: de voorwaarden kunnen strenger worden gemaakt. Wallonië kan de uitzendbedrijven weliswaar niet uitsluiten van het systeem, maar kan bvb. wel vanaf de eerste dag een arbeidscontract verplichten voor minimaal een halftijdse job, waardoor de interesse van de uitzend- en schoonmaakbedrijven sterk zal afnemen. De uitzendsector wijst elke verstrenging op regionaal niveau af.

De Waalse socialisten kantten zich tegen de toetreding van de uitzendsector. Het akkoord laat op papier de deelstaten niet toe de uitzendkantoren uit te sluiten. De gewesten kunnen echter de contractvoorwaarden aanpassen en bijvoorbeeld het soepele statuut tijdens de eerste maanden verstrengen, zodat uitzendbedrijven de facto worden uitgesloten. De PS wist dus een aantal beperkingen in te bouwen en haalde zo haar trofee binnen zonder de federale overheid gezichtverlies te laten leiden. Een typisch Belgisch compromis dus.